

נפשו מצא כי כל הדרכים נחסמו ע"י כוחות הצבא והגבול סגור ומסוגר. בעודו שרוי בדאגה ותודה על מגמת פניו פגש בגאון הראי"ה קוק זצ"ל, רבה של יפו בימים ההם ולימים הרב הראשי לארץ ישראל. הרב קוק הגיע לברלין להשתתף ב"כנסיה הגדולה" של אגודת ישראל שהיתה אמורה להתקיים באותה עת, ואשר בוטלה עקב פרוץ המלחמה, ונקלע אף הוא לבית הנתיבות בלא אפשרות להמשיך.

הגראי"ה קוק זצ"ל בתקופת כהונתו כרבה של יפו

הרבנים קשרו שיחה תורנית, והגראי"ה קוק זצ"ל תיכף עמד על סגולותיו של הרב הצעיר שלפניו. כאשר הבין כי מצבו של הרב ויינברג ברי רע וכי כלו המעות מכיסו ואין לו מכר ומודע בעיר, הושיט לו את ארנק כספו האישי במתנה. הרב ויינברג סרב תחילה, ושאל את הרב קוק כיצד יסתדר בלי כספו. הרב קוק השיב: "אותי מכירים בעולם ובעזרת השם לא יחסר לי דבר, אבל את מר לא מכירים עדיין והוא עלול לסבול חרפת רעב ח"ו". הרב קוק הפציר בו עד שהרב ויינברג נענה לו.

עד קצה האחרון, מביאים לקנין התורה. והקב"ה חדי בפלפולא דאורייתא. וראה מאמר נפלא בגיטין ו'ב: ואשכחי ר' אביתר לאלהו, א"ל: מאי קעביד הקב"ה ... א"ל אביתר בני כך הוא אומר, יונתן בני כך הוא אומר ... א"ל: אלו ואלו דברי אלוקים חיים. והעולה משם, אף שכל אחד לא כוון להאמת כולה, שהרי "זבוב מצא ולא הקפיד" ורבי אביתר אמר בפירוש הפסוק: "ותזנה עליו פלגשו" זבוב מצא לה, וזו היתה הסיבה, מ"מ כוון במקצת אל האמת, שהקב"ה שמח אף במי שמכוון במקצת לאמת התורה. והדברים עתיקים" (שו"ת "שרידי אש" ח"א סי' קיג).

ירד ארי לאשכנז

מלהט עולם הישיבות אל גרמניה הצוננת

המחשבה להעתיק את מושבו לברלין על מנת להתערות ולהתחבר עם הקהילה החרדית בה, העסיקה כנראה את הרב מזה מספר שנים. אך הגעתו לשם בפועל אירעה ב"צירוף מקרים", שהמתבונן בהם יראה את יד ההשגחה, שהועידה לו, בהמשך מסלול חייו, את ראשות בית המדרש לרבנים בברלין ונשיאה בנטל הנהגת יהדות גרמניה בשנות שלטון הרשע. משמיא זימנו לו להגיע לגרמניה ולהתפס בה למשך תקופה מבלי יכולת לצאת, בבחינת "למקום שאדם מתבקש לשם רגליו מוליכות אותו" (עי' סוכה נג,א).

הוא הגיע לברלין לצורך טיפול רפואי כלשהו בסוף שנת תרע"ד, ובדעתו לשוב לעיירתו בתוך זמן קצר. אך בעצם הימים שסבור היה לשוב פרצה מלחמת העולם הראשונה, בט' באב שנת תרע"ד, ביום שבת קדש תשעה באב נדחה, ויזועו מוסדי ארץ ועמודיה יתפלצון.

לאחר השבת, השכים ומיהר לבית הנתיבות לעלות אל הרכבת שתחזיריו לביתו. למפה

(*) מעשה חסד אצילי זה הציל את הרב בצומת דרכים מכרעת וגורלית בחייו, והוא שמר על כך רגשי הכרת הטוב עמוקים. עד אחרית ימיו של הגראי"ה קוק זצ"ל, עמד הרב עמו בקשר באמצעות שליחים ומכתבים, והעריך עד מאד את דעותיו בבעיות השעה החמורות.